

Supersemi's

55 jaar na het debuut van de toonaangevende Gibson ES-335TD kijken we naar verleden en toekomst van gitaren met lucht erin en proberen we de vraag te beantwoorden waarom we er nog steeds zo dol op zijn.

36 De evolutie van de semi

Het ontstaan van de meest veelzijdige gitaar

38 Semi-holle hoogtepunten

De mooiste sounds en beste bespelers uit de geschiedenis

40 Haal meer uit je semi!

Tien tips om je semi-akoestische leven te verbeteren

42 Meer semi's

Acht andere moderne semi-akoestische gitaren van hoge kwaliteit voor je verlanglijstje

De opkomst van de semi

Het idee van een geheel of gedeeltelijk holle gitaar met een element erop is verre van nieuw. Sterker nog, het is ouder dan de Log van Les Paul! We hebben de belangrijkste modellen voor je op een rij gezet ...

Gibson ES-150 1936

Geloof het of niet, maar de eerste elektrische gitaar die commercieel levensvatbaar was, was ook de eerste, echte semi-akoestische gitaar. Deze populaire Gibson archtop werd uitgerust met een halselement en vond daarna zijn weg in de handen van jazz-bluespionier Charlie Christian. Dit is het model waarmee Gibson de weg insloeg van innovatie van de elektrische gitaar, wat ons uiteindelijk de Les Paul, de ES-335 en al die andere modellen heeft gebracht. In 1942 was het element geëvolueerd in de P-90 zoals we die vandaag nog kennen.

Les Pauls Log 1946

Dit vroege prototype van Les Paul kwam nooit op de markt, maar stond met zijn massieve midden-deel en aangeliemde archtopvleugels wel mooi aan de basis van de massieve elektrische gitaar én thinline semi-akoestische modellen als de ES-335. Les wist dat een massieve gitaar meer sustain had dan een holle, dus de oplossing lag voor de hand. Gibson was het daar echter niet mee eens en het zou nog tot 1952 duren voor er een ontwerp lag dat verkocht kon worden.

Die gitaar – de Gibson Les Paul – deed het helemaal niet slecht!

Gibson ES-175 1949

De ES-175 volgde op de innovatieve, met drie elementen uitgeruste ES-5 en zou de norm worden voor jazzgitaren met een Florentijnse (scherpe) positieholte. Bij zijn debuut was de ES-175 nog uitgerust met een enkele P-90. Later kreeg hij er twee en in 1957 was hij de eerste gitaar met twee van Gibsons nieuwe PAF humbuckers. De ES-175 lag ook aan de basis van de adembenemende, goudkleurige ES-295, die beroemd werd door Elvis' gitarist Scotty Moore.

Gibson Byrdland 1955

Dit was in 1955 een van de eerste Gibson thinline semi-akoestische gitaren. Het was in feite een L5-CES met een kortere mensuur van 23,5 inch (597 mm) en een minder diepe klankkast (57 mm in plaats van de moeilijker hanteerbare 86 mm van de L5). De naam Byrdland komt van gitaristen Billy Byrd en Hank Garland. In hetzelfde jaar verscheen ook de vergelijkbare, minder dure maar wel geheel holle thinline ES-350T. Dat model werd onsterfelijk dankzij Chuck Berry, ook al wordt die nu het meest geassocieerd met zijn rode ES-355.

Danelectro U1 1956

Nat Daniel begon in 1954 massieve gitaren te maken voor Sears. In 1956 had hij de voor Dano klassieke manier van bouwen ontwikkeld, met een grotendeels holle masonite/houten body zonder f-gaten. De Gretsch Duo Jet (1953) had vanaf het begin ook een gedeeltelijk holle klankkast met klankkamers. Niet alleen werd de gitaar er een stuk lichter door, de gedeeltelijk holle constructie had ook een goede invloed op het geluid van het instrument. Ook tegenwoordig wordt voor veel gitaren nog gebruikgemaakt van klankkamers in de body.

Gretsch 6120 Chet Atkins 1955

Gretsch maakt al semi-akoestische gitaren met positieholtes sinds 1951, al ging het pas lopen nadat Chet Atkins aan boord kwam (de endorsement-deal werd in 1954 gesloten) en zijn Hollow Body 6120, compleet met Bigsby vibrato, verscheen. De White Falcon, die uitkwam in hetzelfde jaar, mocht er trouwens ook wezen.

Uiterlijk en klank van Gretsch gitaren deden en doen het goed in rockabilly, en dat zal wel zo blijven ook. De uitgeholde Gretsch Jet Firebird uit 1963 van Malcolm Young heeft via AC/DC veel betekend voor rockgitaar.

Gibson ES-335 1958

Ook vóór de ES-335 had Gibson al gebruik gemaakt van een ondiepe klankkast. Het cruciale verschil tussen de nieuwe ES-335 met twee positieholtes en zijn voorgangers was dan ook het massieve blok (van esdoorn, ingezaagd sparrenhout en mahonie) dat in het midden van de klankkast werd geplaatst, onder het esdoorn bovenblad. Nu de elementen en de brug in massief hout waren gemonteerd, gedroeg het model zich deels als een massieve gitaar en deels als een holle gitaar. De ES-335 bracht ook de ES-345 en ES-355 voort. Guilds Starfires waren in het Amerika van de jaren '60 een zeer populaire variant op deze vinding en natuurlijk domineerden de semi-holle en geheel holle Höfner gitaren Europa in de jaren '50 en '60.

Rickenbacker 360/12 1964

Roger Rossmeisl's ontwerpen voor Rickenbacker tonen een voorliefde voor uitgeholde body's. De Capri serie maakte zijn debuut in 1958 (inclusief de met John Lennon geassocieerde 325) en de twaalfsnarige versie verscheen al in 1964 in de handen van George Harrison, nog maar enkele maanden na de eerste prototypes. Ook tegenwoordig maken veel gitaarproducenten gebruik van het uitholprincipe (onder meer PRS, Collings en Taylor). Toch kennen we geen andere fabrikant die – zoals Rickenbacker doet – een achterkant plaatst op een uitgehold bovenblad. De meeste fabrikanten lijmen een bovenblad op een uitgeholde achterkant!

Zie voor meer eigentijdse semi-akoestische ontwerpen pagina 42.

Lees om meer over deze gitaren te weten te komen de boeken *The Gibson Electric Guitar Book* van Walter Carter en *Rickenbacker Electric 12 String* van Tony Bacon. Beide worden uitgegeven door Backbeat Books en zijn verkrijgbaar via diverse kanalen, waaronder Amazon.

Playlist hoogtepunten semi-akoestische gitaar

De evolutie van een soort Semi-holle hoogtepunten

Dit zijn de belangrijkste bespelers van de elektrische archtop. Samen bieden ze een mooi overzicht van de enorme en nog steeds voortdurende invloed van de semi-akoestische gitaar op de moderne muziek.

JAZZGIGANTEN

Charlie Christian
Speelde van: 1936 tot 1941
Favoriete semi: Gibson ES-150
Luister: *Rose Room*

Wes Montgomery
Speelde van: 1948 tot 1968
Favoriete semi: Gibson L-5 CES
Luister: *Twisted Blues*

Kenny Burrell
Speelde van: 1951 tot heden
Favoriete semi: Gibson ES-175, 400 CES
Luister: *Midnight Blue*

DES STAAT VOOR CUTAWAY ELECTRIC SPANISH

VOEG EEN VLEUGEL... AL FARLOW TOE EN JE KRUGT...

SOPHISTICATED STILISTEN

George Benson
Speelde van: 1954 tot heden
Favoriete semi: Ibanez GB10, GB200
Luister: *Breezin'*

BB King
Speelde van: 1948 tot heden
Favoriete semi: Gibson L-30, ES-5, ES-125, ES-175, ES-335, ES-355
Luister: *Paying The Cost To Be The Boss*

Freddie King
Speelde van: 1952 tot 1976
Favoriete semi: ES-345
Luister: *Ain't No Big Deal On You*

John Lee Hooker
Speelde van: 1948 tot 2001
Favoriete semi: Epiphone Sheraton, Sheraton II; Gibson ES-335
Luister: *Boogie Chillen'*

T-Bone Walker
Speelde van: 1929 tot 1975
Favoriete semi: Gibson ES-250, ES-5, Barney Kessel
Luister: *Call It Stormy Monday (But Tuesday Is Just As Bad)*

COUNTRYGENTLEMEN

Merle Travis
Speelde van: 1936 tot 1983
Favoriete semi: Gibson Super 400
Luister: *The Memphis Blues*

Chet Atkins
Speelde van: 1942 tot 2001
Favoriete semi: Gretsch 6120, Country Gentleman, Tennessee
Luister: *Arkansas Traveller*

De semi-finale

Waarom zijn semi's zo belangrijk? Om die vraag te beantwoorden hoeft je alleen maar naar dit overzicht te kijken: wat denk je zelf? Wij hebben een selectie gemaakt van de invloedrijke gitaristen die nauw met de elektrische archtop geassocieerd worden, vanaf de jaren '20 van de vorige eeuw tot nu. Natuurlijk zijn er meer gitaristen die het verdienen op deze lijst te staan, maar zelfs deze shortlist laat al zien hoe ontzettend veel gitarmuziek is gebaseerd op het geluid van een semi-akoestische gitaar. Omdat te benadrukken willen we nog even melden dat we geen semi's noemen die geen archtops zijn, zoals Rickenbackers en Thinline Teles, die ook een plaatsje hebben verdiend in de geschiedenis van de moderne popmuziek – dat is weer een ander verhaal...

1930 1940 1950 1960 1970 1980 1990 2000 2010

ESOTERISCHE EXPERIMENTELEN

Steve Howe
Speelde van: 1964 tot heden
Favoriete semi: Gibson ES-175D, ES-345TD
Luister: *Close To The Edge*

Pat Metheny
Speelde van: 1974 tot heden
Favoriete semi: Gibson ES-175; Ibanez PM20, PM100
Luister: *Have You Heard*

John Scofield
Speelde van: 1976 tot heden
Favoriete semi: Ibanez AS200
Luister: *Whatcha See Is Whatcha Get*

Larry Carlton
Speelde van: 1968 tot heden
Favoriete semi: Gibson ES-335
Luister: *Room 335*

Gary Clark Jr
Speelde van: 2005 tot heden
Favoriete semi: Epiphone Casino, Gibson ES-335
Luister: *Bright Lights*

WES MONTGOMERY HAD EEN GOEDE 'AVLOED OP... YES...'

FEEDBACK IK? NEE HOOR, DAAR STEEKT HET CENTRALE BLOK HOUDT EEN STOKJE VOOR

STEVE KREEG ZIJN ES-175D TOEN HIJ ZEVENTIEN WAS, JE ZIET HEM ER ALTIJD MEE, ALTIJD

IN 2015 IS DE CIRKEL WEER ROND, COLLINGS MAAKT FUNCTIONELE KUNST VAN TIEN TALEN JAREN OUDE ARCHTOP-ONTWERPEN

WAAR GAAN WE NU HEEN? ZEG JIJ HET MAAR...

P.RO'S EN EEN HOLLE GITAAR IS GELUK AAN MOO KUNG

CARLTONS OUTRO-COLOP OP KID CHARLEMAGNE-WOORDEN SCHIETEN TE KORT

DE ES-335 WORDT DE ULTIME JAZZROCKGITAAR

LAAT IN EEN HOLLE GITAAR WAT BLUES, R&B, ROCK EN SOUL 50 JAAR ZACHTJES KOKEN EN JE KRUGT...

BRIT-BEAT HELDEN

The Beatles
Speelden van: 1960 tot 1970
Favoriete semi: Gretsch Country Gentleman; Epiphone Casino
Luister: *Revolution*

Pete Townshend
Speelde van: 1964 tot heden
Favoriete semi: Gretsch 6120 Chet Atkins; Gibson ES-335, ES-345, ES-355
Luister: *Won't Get Fooled Again*

Noel Gallagher
Speelde van: 1991 tot heden
Favoriete semi: Gibson ES-355; Epiphone Sheraton, Riviera, Supernova
Luister: *Don't Look Back In Anger*

Richard Hawley
Speelde van: 1988 tot heden
Favoriete semi: Gretsch Country Gentleman, Black Falcon; Gibson ES-335
Luister: *Darlin' Wait For Me*

IN 1968 HAALDE JOHN LENNON DE LAK VAN ZIJN SUNBURST CASINO AF

MARRS TREMOLORIFF OP HONN SOON IS NOW? WERD GESPEELD OP EEN CASINO UIT 1963

OP DIE TRIBUNE WZD KUN JE ZELF ZIEN WAAR DE ORIGINIELE STRAY CAT VAN SETZER GEREPAREERD IS

EDDY GAAT NOG ALS EEN SPEER EN WERKTE PAS GELEDEN SAMEN MET...

RETROBILLY-REBELLEN

Brian Setzer
Speelde van: 1979 tot heden
Favoriete semi: Gretsch 6120
Luister: *Jumpin' East Of Java*

Billy Duffy
Speelde van: 1979 tot heden
Favoriete semi: Gretsch White Falcon
Luister: *She Sells Sanctuary*

Chris Cheney
Speelde van: 1995 tot heden
Favoriete semi: Gretsch White Falcon
Luister: *White Noise*

GRETSCH WZD ESSENTIEEL, LEREN BROEK, OPTONEEL

DE WHITE FALCON WAS BEDOELD ALS CONCURRENT VOOR DE GIBSON SUPER 400

Semi-akoestische gitaren

VOOR DE KOMST VAN DE RADIO LIEFEN BLUES, JAZZ EN COUNTRY DOOR EENHAR

STIMULE JIN EN COUNTRY ONTSTOND...

DE TWANG VAN EEN WZD KOSTTE IN 1955 MAAR 385 DOLLAR

10 semi-tips

Wil je je semi beter leren begrijpen of overweeg je er een te kopen, maar je weet niet zeker hoe en wat? Hier zijn tien tips om alles op zijn plek te laten vallen...

1 Feedback is goed!

Het halfholle of holle karakter van je gitaar kan van pas komen als je op zoek bent naar de lange sustain van muzikale feedback, zeker in een kleine studio waar je niet zo makkelijk een grote versterker helemaal opendraait. De drempel voor feedback ligt bij semi's nu eenmaal een stuk lager dan bij massieve gitaren, wat het creëren van zo'n geluid veel makkelijker maakt.

2 Tem het gehuil

Zojuist zeiden we nog dat feedback goed was – en dat is het ook – en toch zijn er momenten dat je wel zonder kunt. Als je in een hard spelende band zit, kan het helpen om de snaren met je handpalm af te dempen bij de brug. Dat is een effectieve manier om te voorkomen dat snaren mee gaan trillen. Een extremere manier is het volstoppen van de klankkast met watten of het aflakken van de f-gaten met stage-tape. Mooi is anders, maar het helpt wel.

3 Zo krijg je Claptons *Crossroads*-geluid

Eric Claptons gebruik van de Gibson ES-335 in Cream is legendarisch. Om het *Crossroads*-geluid ('Wheels Of Fire', 1968) te krijgen, kies je eerst de middenpositie van de driestandenschakelaar op je thinline semi met twee humbuckers.

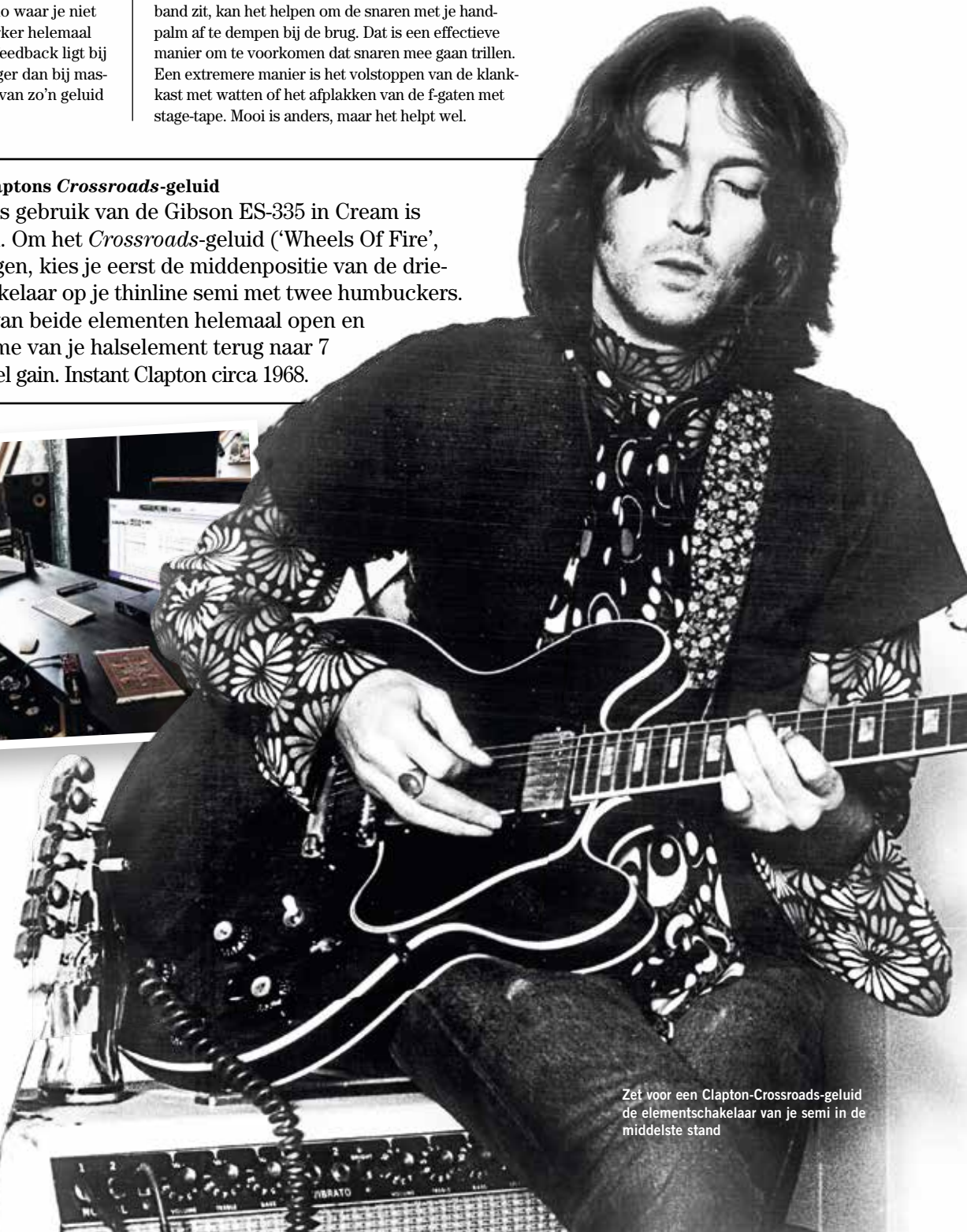
Draai nu het volume van beide elementen helemaal open en draai daarna het volume van je halselement terug naar 7 of 8. Gebruik niet te veel gain. Instant Clapton circa 1968.

Overdubben? Voeg een semi aan je solidbodygeluid toe

4 Double-tracking is goed

Een halfholle of holle gitaar komt helemaal tot zijn recht bij het opnemen van partijen in de studio. Probeer dit maar eens. Speel twee keer dezelfde partij in, eenmaal met een vervormd geluid met je solidbodygitaar en een keer op je semi met een cleaner, resonant geluid. Breng ze in de mix bij elkaar en verbaas je over hoe vet dat klinkt!

Zet voor een Clapton-Crossroads-geluid de elementenschakelaar van je semi in de middelste stand

5 Vul elkaar aan

Net zoals verschillende, elkaar aanvullende gitaargeluiden in de studio heel goed kunnen werken als je partijen aan het stapelen bent, kan dat live ook. Als je merkt dat jij en de andere gitarist van je band op een of andere manier niet lekker mengen, zou je eens een semi kunnen proberen. Wedden dat dat perfect samengaat met een solidbody?

6 Speel op dikke snaren

Oude archtops werden ontwikkeld voor veel dikkere snaren dan wij tegenwoordig gebruiken; de extra energie van dikke snaren is belangrijk voor een goed geluid. Gooi er eens een setje 0.013 op! Dat scheelt nogal vergeleken met je 0.009's, maar het is de moeite waard. Probeer voor ouderwetse geluiden ook eens een setje flatwounds in plaats van roundwounds.

John Scofield en semi, een stijlvolle combinatie

7 Laat maar rondzingen ...

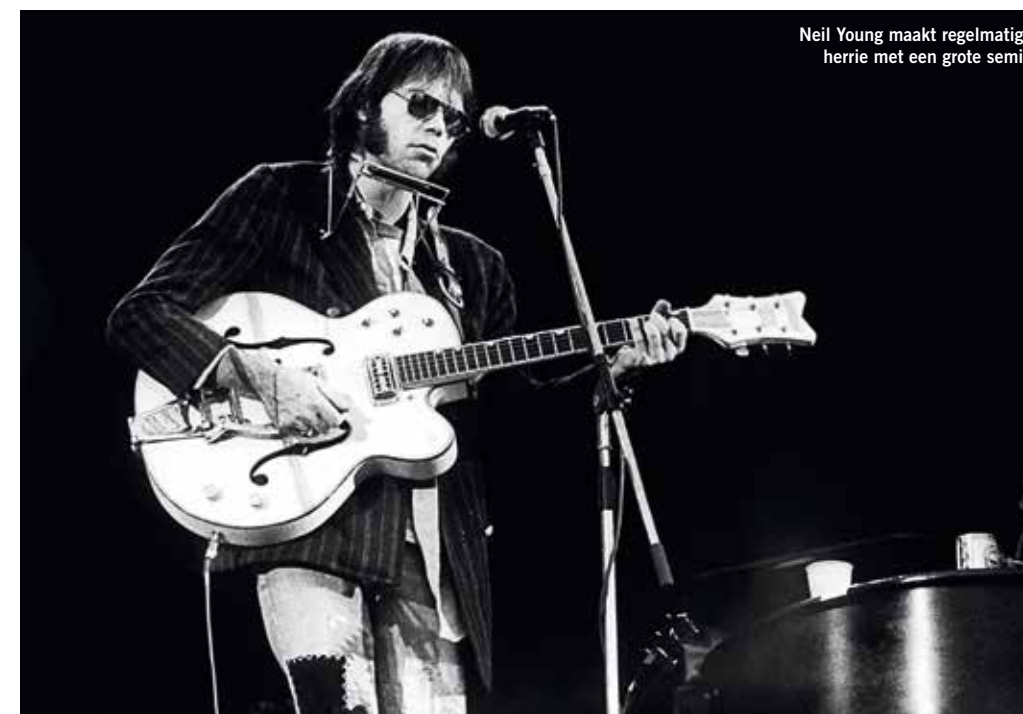
Omdat ze zo levendig en resonant zijn, zijn semi's met wat overdrive de perfecte gitaren voor Neil Youngs geluidsschilderijen. Voeg wat reverb en ouderwetse echo toe, en laat die noten maar bloeien en loeien in feedback. Schud dan je gitaar flink heen en weer, sla er op en schuif over de snaren van hoog naar laag en terug. Als je in een wilde bui bent, kun je zelfs de hals (voorzichtig) heen en weer bewegen om een Bigsby na te doen.

8 Zet een microfoon voor je hollowbody

Speel je een *rootsy* stijl, probeer je hollowbody dan eens op te nemen alsof het een akoestische gitaar is. Sluit je gitaar aan op een versterker en neem dat op terwijl je tegelijk het akoestische geluid van je gitaar opneemt met een microfoon. Combineer dan beide signalen. Het is een geweldige manier om een cleane elektrische partij extra textuur te geven en klinkt helemaal goed voor ouderwetse jazz.

9 Speel hoger

Aan een semi-akoestische gitaar met een flinke klankkast heb je letterlijk je armen vol. Probeer daarom eens je gitaar wat hoger te dragen aan je gitaarband. Het is dan een stuk makkelijker om bij de snaren te komen en omdat je gitaar zo groot is, ziet het er niet lullig uit als hij zo hoog hangt, zoals dat bij een kleine gitaar wel het geval is (ja, dat is zo).

Neil Young maakt regelmatig herrie met een grote semi

10 Zorg voor een goede koffer

Dit lijkt voor de hand te liggen omdat alles wat geheel of gedeeltelijk hol is nu eenmaal minder stevig is dan een massieve plank. Het vervoeren van een semi is daarom risicovoller als je hem alleen in een gigbag meeneemt. Koop een goede koffer en gebruik hem ook!

Een hardcase is essentieel voor een semi

Serieuze semi's

De semi-akoestische archtopgitaren van tegenwoordig kunnen erg verschillen van de vroegere, pre-solidbody 'jazzdozen'. Keuze genoeg... door Dave Burrluck

Duesenberg Starplayer TV-MC € 2297,-

Deze semi kwam op de markt ter gelegenheid van het dertigjarige jubileum van Tom Petty & The Heartbreakers en is de signaturegitaar van Petty's sideman Mike Campbell. De MC is in feite identiek aan de gewone Starplayer TV. Het belangrijkste verschil is de flitsende blauwe afwerking met 'racestrepen'. De body van sparren/esdoorn laminaat heeft een centraal blok en een enkele cutaway. Een P-90-type enkelspoeler en een humbucker plus een Super Tremola vibrato maken het instrument af. Op de afgelopen NAMM introduceerde Duesenberg een nieuwe versie met ingebouwde boost (zie pagina 27).

Vox Virage II DC € 4995,-

De Virage van Vox is er in singlecut- en in doublecut-uitvoering en je kunt kiezen uit verschillende houtsoorten. Het is een slim ontwerp van een team geleid door Rich Lasner. De Virage is met een CNC-machine uitgezaagd in een futuristische 3D-vorm en heeft twee toonbalken in plaats van een enkel, massief sustainblok in het midden. Hij heeft twee speciaal ontworpen CoAxe elementen met elk drie standen (Clean, Crunch en Lead) en een MaxConnect aluminium brug. De gitaar speelt heerlijk. Dit is een fantastische, moderne interpretatie van het ES-335 model.

Taylor T5 Classic € 1895,-

De T5 van Taylor is moeilijk te plaatsen. Het is een elektrische thinline met een body van uitgehold sapele, maar de licht uitgeholde top heeft een bracing in archtopstijl, met twee braces en kleine klankgaten. Hij heeft een zichtbaar T5 CMR air-coil 'elektrisch' element en in de halsverbinding zitten een transducer en een bodysensor verborgen die je bedient met een vijfwegsschakelaar. De T5 is een ster in zowel elektro-akoestische als elektrische geluiden.

Gibson ES-339 € 2099,-

Ook de ES-339 is kleiner dan de 406 mm brede ES-335: hij meet 362 mm op het breedste stuk. De mensuur is met 624 mm (24,6 inch) eveneens kleiner. De gitaar heeft nog wel een sustainblok van esdoorn in het midden van de body en is op de klassieke manier gemaakt: de achterkant, voorkant en zijkanten zijn van een esdoorn/populier/esdoorn laminaat, de gelijkde hals is van mahonie en heeft een palissander toets met binding en 22 frets. De ES-339 krijgt zijn signaal van een paar '57 Classic humbuckers.

Godin 5th Avenue Jazz € 2503,-

De Jazz is een recente toevoeging aan Godins 5th Avenue serie. Het is een 16-inch brede, singlecut archtopgitaar, die in klassieke stijl gemaakt is van gelamineerd Canadees wild kersenhout, met een top van gevamd esdoornfineer en een hals van gevamd esdoorn. Het is een stijlvol instrument en de winkelprijs maakt hem nog aantrekkelijker. De gitaar heeft een zwevende Godin mini-humbucker en regelaars voor mastervolume en -toon, in die typische jazz-archtopstijl.

Ibanez George Benson GB-10 € 3200,-

De George Benson GB-10 is belangrijk voor de geschiedenis van de moderne archtop. Het model dateert uit de late jaren '70, toen zijn compactere, holle body van 376 mm aardig revolutionair was. Hij blijft met de zwevende IBZ GB Special humbuckers met elk een volume- en toonknop dicht bij de traditie. De Artcore AG75 is wat betaalbaarder (€ 463,-). Deze gitaar is volledig van esdoorn gemaakt en heeft twee humbuckers die op de body bevestigd zijn.

PRS Hollowbody II € 4495,-

De Hollowbody van PRS kwam halverwege de jaren '90 uit. Hij behoudt de standaard doublecutvorm van PRS en verscheen tegelijk met de Archtop, die een diepere body heeft. De zijkanten zijn gemaakt van een massief stuk mahonie dat met een machine behoorlijke dun is gemaakt. Op vergelijkbare wijze is de werveling van de voor- en achterkant met een CNC-machine gecreëerd. Er is tegenwoordig ook een twaalfsnarige Hollowbody (€ 4395,-), met het PRS/LR Baggs piezo-systeem. Dit model is er in single- en doublecut-uitvoering.

Collings SoCo Deluxe vanaf € 5950,-

De SoCo van Collings doet de lijn tussen klassieke archtops en moderne semi's vervagen. Deze semi-akoestische singlecutgitaar heeft een 381 mm brede body met een sustainblok door het midden, een top van massief esdoorn en een zij- en achterkant van mahonie. De constructie lijkt op die van de PRS Hollowbody. Hij heeft humbuckers van Lollar met weinig windingen, is afgewerkt met nitrocelluloselak en de knoppen en elementen zijn van een eigen ontwerp. Deze gitaar is prachtig om te zien. De grotere, gelamineerde SoCo 16LC is recentelijk toegevoegd aan deze serie.